

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
І ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ"
для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
усіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри інформаційних систем.
Протокол № 6 від 9.12.2013 р.

Укладач: Гаврилова А. А.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в обліку" для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" усіх форм навчання / укл. А. А. Гаврилова. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 56 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та лабораторних занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит".

Вступ

Навчальну дисципліну "Інформаційні системи і технології в обліку" віднесено до групи освітньо-професійних дисциплін підготовки бакалаврів за спеціальністю "Облік і аудит". Вона є невід'ємною частиною циклу комп'ютерних дисциплін, необхідних працівникам бухгалтерії підприємств незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

Вивчення навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в обліку", дозволяє студентам оволодіти знаннями та навичками стосовно використання технології оброблення інформації в автоматизованих інформаційних системах обліку з застосуванням різноманітних режимів роботи персональних комп'ютерів. З огляду на це методологія вивчення навчальної дисципліни включає сукупність конкретних методів, а саме: історичного та макроекономічного методів щодо оцінки процесів інформатизації економіки та суспільства в цілому; аналізу, узагальнення та визначення доцільності використання ефективного вітчизняного та зарубіжного досвіду інформаційного обслуговування об'єктів обліку всіх рівнів; використання сучасного наукового інструментарію пізнання та обробки інформації.

Навчальна дисципліна "Інформаційні системи і технології в обліку" є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" для всіх форм навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	за вибором	
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.030509 "Облік і аудит"	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 144		Семестр	
		4-й	3, 4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		18 год	12 год
		Практичні	
		16 год	8 год
		Лабораторні	
		34 год	–
		Самостійна робота	
		71 год	155 год
		Вид контролю	
екзамен			
		5 год	5 год

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 89 %;

для заочної форми навчання – 12,5 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування необхідних теоретичних знань та практичних навичок у галузі функціонування та використання інформаційних систем і технологій та можливостей їх використання в бухгалтерському обліку для вирішення завдань управління кадрами та планування закупівель на базі планування виробництва готової продукції.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

визначення ролі процесів інформатизації при переході до інформаційного суспільства та інформаційної економіки;

визначення основних тенденцій в світі інформаційних технологій та перспектив використання сучасних ІТ для управління бізнесом;

опис процесу перетворення даних в інформацію та знання;

визначення ролі інформаційних ресурсів та інформаційних потоків підприємства в процесі управління бізнесом;

вироблення процесного мислення та здатності до використання процесного підходу при вирішенні облікових задач;

вироблення здатності до зваженого вибору найбільш адекватної бізнес-цілям АІС серед різноманіття систем, пропонованих на ринку.

"Інформаційні системи і технології в обліку" – навчальна дисципліна, що вивчає інструментарій облікової та планової діяльності підприємства в умовах інформатизації суспільства.

Об'єктом навчальної дисципліни є автоматизована інформаційна система (АІС) та процеси, що відбивають різні аспекти прийняття господарських рішень.

Предметом навчальної дисципліни є облікова інформація підприємств, автоматизовані інформаційні системи обліку і інформаційне забезпечення управління кадрами та планування діяльності підприємства.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Інформатика", "Бухгалтерський облік", "Економіка підприємства", "Економічний аналіз". У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Управлінський облік", "Фінансовий аналіз", "Міжнародний облік", "Аудит", а також виконання тренінгів, курсових робіт, бакалаврських та магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять, виконання практичних завдань та лабораторних робіт. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

понятійний та категорійний апарат щодо обґрунтування змін у галузі інформаційної економіки;

суть процесів інформатизації та їх роль в процесі переходу до інформаційного суспільства;

стан процесів інформатизації в Україні;

призначення та зміст документу "Стратегія ІТ", визначати підходи до розроблення ІТ-стратегії;

характерні риси систем таких класів: системи підтримки прийняття рішень, експертні системи, ІС організаційного управління, системи електронного документообігу;

сутність процесного підходу до управління бізнесом;

описувати формулу управління знаннями та розуміти призначення технологій управління знаннями;

вміти:

аналізувати тенденції розвитку та використання інформаційних технологій та інформаційних систем в управлінні економікою України;

визначати характерні риси ери інформаційно-комунікаційних технологій;

аналізувати взаємозв'язки в рамках підсистем (модулів) АІС та характеризувати потоки зовнішньої, маркетингової, нормативної, директивної, планово-оперативної, облікової, фінансової, аналітичної інформації підприємства;

аналізувати переваги та недоліки процесно-орієнтованого та функціонально-орієнтованого підходів до управління організаціями;

визначати основні критерії успішного ведення бізнесу;

аналізувати сучасні тенденції ринку програмного забезпечення для підприємств;

розв'язувати завдання обліку, підбору та навчання кадрів та планування виробництва в середовищі "1С: Підприємство 8".

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ІСТО* 1	Здійснювати обґрунтування відмінностей економіки знань і традиційної економіки	Визначати характерні особливості інформаційної революції
		Визначати характерні риси інформаційного суспільства, ідентифікувати країни, в яких побудовано інформаційне суспільство
		Проводити аналіз індексу економіки знань та індексу знань
		Проводити аналіз тенденції розвитку та використання інформаційних технологій та інформаційних систем в управлінні економікою України
ІСТО 2	Розробляти моделі бізнес-процесів управління діяльністю підприємства	Визначати поняття "інформаційні ресурси підприємства", розуміти роль інформаційних ресурсів підприємства як джерела конкурентних переваг
		Організовувати процес побудови взаємин ІТ і бізнесу
		Проводити аналіз взаємозв'язки в рамках підсистем (модулів) АІС та характеризувати потоки зовнішньої, маркетингової, нормативної, директивної, планово-оперативної, облікової, фінансової, аналітичної інформації підприємства
		Аналізувати складові частини проекту з впровадження процесного управління підприємством
ІСТО 3	Здійснювати вибір ІТ-рішень для оптимізації діяльності підприємства	Аналізувати сучасні тенденції ринку програмного забезпечення для підприємства
		Ідентифікувати АІС різних класів залежно до сфери їх застосування, рівнів управління, на яких використовується АІС, ступені структурованості розв'язуваних задач, виду підтримки прийняття управлінських рішень
		Визначати основні критерії успішного ведення бізнесу
		Аналізувати сучасні тенденції ринку програмного забезпечення для підприємства

* Інформаційні системи і технології в обліку

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основи побудови інформаційних систем в економіці

Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою

1.1. Роль процесів інформатизації при переході до інформаційного суспільства.

Поняття інформаційної революції, інформаційного суспільства, інформаційної культури, інформатизації, інформаційної економіки, мережевої економіки. Суть процесів інформатизації та їх роль в процесі переходу до інформаційного суспільства. Характерні особливості інформаційної революції. Характерні риси інформаційного суспільства, ідентифікація країн, в яких побудовано інформаційне суспільство. Характеристика стану процесів інформатизації в Україні. Порівняння відмінностей економіки знань і традиційної економіки. Оцінка рівня розвитку інформаційної економіки на основі індексу економіки знань.

1.2. Загальна характеристика розвитку та використання інформаційних технологій (IT) та інформаційних систем (IS) в управлінні економікою України.

Поняття IT, IS, предметної області IS, місії IS. Місія IS та її реалізація. Кінцеві користувачі IS та задоволеність їх інформаційних потреб. Характеристика ери інформаційно-комунікаційних технологій. Корпоративний інформаційний портал як інструмент інтеграції бізнес-додатків. Інфраструктура IS. Створення єдиного інформаційного простору підприємства. Корпоративна мережа: інтрамережа і екстрамережа. Інтегроване інформаційне середовище. Системи класу Workflow. Системи Customer Relationship Management (CRM). Системи Business Intelligence (BI)

1.3. Тенденції розвитку інформаційних систем та інформаційних технологій.

Етапи розвитку IS: переваги та недоліки. Режими обробки інформації та їх вплив на AIS.

1.4. Інформаційні технології обробки економічної інформації

Етапи розвитку ІТ. Особливості ІТ в різних умовах використання обчислювальної техніки. Технологічне забезпечення. Відмінності між предметною технологією, забезпечуючою технологією та функціональною технологією. Технології робочого столу. Гіпертекстова технологія. Мультимедійні технології. Нейромережеві технології. Мережеві технології. Мобільні технології. Бізнес-аналітика. Хмарні технології. Соціальні медіа технології.

Тема 2. Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія

2.1. Поняття даних, інформації, знань та їхнє використання в процесі управління бізнесом.

Відмінності між поняттями даних, інформації та знань. Роль даних, інформації та знань у процесі управління бізнесом, розуміти суть та послідовність процесу перетворення даних в інформацію та знання. Формула управління знаннями.

2.2. Інформаційні ресурси підприємства, джерела формування. Управління інформаційними ресурсами.

Атрибути інформації. Поняття інформаційних ресурсів підприємства, користувальницького інформаційного сервісу, ІТ-сервісу. Джерела формування інформаційних ресурсів підприємства. Об'єкти інформаційного менеджменту. Модель взаємодії "ІТ-бізнес". Підходи до розроблення ІТ-стратегії.

2.3. Інформаційні потоки в управлінні бізнесом підприємства.

Схема інформаційних потоків АІС підприємства. Роль інформаційних потоків підприємства в процесі управління бізнесом та необхідність управління інформаційними потоками. Взаємозв'язки в рамках підсистем (модулів) АІС та характеристики потоків зовнішньої, маркетингової, нормативної, директивної, планово-оперативної, облікової, фінансової, аналітичної інформації підприємства.

2.4. Економічна інформація та засоби її формалізованого опису.

Поняття економічної інформації. Класифікація економічної інформації. Структура, форма відображення економічної інформації. Оцінка економічної інформації.

Змістовий модуль 2.

Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу

Тема 3. Процесний підхід до розробки АІС

3.1. Сутність процесного підходу до управління бізнесом.

Процесно-орієнтований та функціонально-орієнтований підходи до управління організаціями. Підходи до управління організаціями. Методика та технологія процесного управління бізнесом. Бізнес-процес як об'єкт процесного управління.

3.2. Виділення бізнес-процесів та їхнє моделювання.

Поняття реінжиніринг бізнес-процесів. Моделювання бізнес-процесів – три стадії. Методології функціонального моделювання. Системи бізнес-моделювання.

3.3. Реалізація процесного підходу при розробці АІС.

Структурний та процесний підходи до автоматизації управління. Бізнес-процеси front-office, back-office, middle-office.

Тема 4. Класифікація автоматизованих інформаційних систем

4.1. Тенденції ринку програмних продуктів для бізнесу.

Роль та місце інформаційних технологій в сучасному бізнесі. Вимоги замовників до АІС для управління бізнесом. Основні критерії успішного ведення бізнесу. Сучасні тенденції ринку програмного забезпечення для підприємств. Критерії і методи вибору інформаційної системи адекватної потребам бізнесу. Поняття корпоративної ІС, склад її компонентів та вимоги до її ядра. Критерії і методи вибору корпоративної інформаційної системи. Світовий ринок додатків для бізнес-аналітики. Сукупна вартість володіння системою. Визначення витрат на впровадження ІС.

4.2. Класифікація АІС для управління бізнесом.

Класифікація АІС по сфері застосування. Класифікація ІС за вартістю та масштабами. Класифікація ІС за рівнями управління. Системи підтримки прийняття рішень (СППР). Системи штучного інтелекту (ШІ). Експертні системи. Корпоративні інформаційні системи: поняття, характерні ознаки.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					само- стій- на робо- та	усього	у тому числі				
		лекційні	практичні	лабораторні	проведення підсумкового контролю	підготовка до занять			лекційні	практичні	лабораторні	проведення підсумкового контролю	само- стійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1.													
Основи побудови інформаційних систем в економіці													
<i>Тема 1.</i> Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою	34	4	4	10	–	16	42	3	2	–	–	37	

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Тема 2.</i> Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія	30	4	4	6	–	16	41	3	2	–	–	36
Разом за змістовим модулем 1	64	8	8	16	–	32	83	6	4	–	–	73
Змістовий модуль 2. Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу												
<i>Тема 3.</i> Процесний підхід до розробки АІС	34	4	4	10	–	16	41	3	2	–	–	36
<i>Тема 4.</i> Класифікація автоматизованих інформаційних систем	38	6	4	8	–	20	41	3	2	–	–	36
Разом за змістовим модулем 2	72	10	8	18	–	36	82	6	4	–	–	72
<i>Підготовка до екзамену</i>	3	–	–	–	–	3	10	–	–	–	–	10
<i>Передекзаменаційні консультації</i>	2	–	–	–	2	–	2	–	–	–	2	–
<i>Екзамен</i>	3	–	–	–	3	–	3	–	–	–	3	–
Усього годин за модулем	144	18	16	34	5	71	180	12	8	–	5	155

5. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми

викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
<i>Змістовий модуль 1.</i> Основи побудови інформаційних систем в економіці	<i>Завдання 1.</i> Класифікація та кодування економічної інформації	4	Основна: [3 – 8]. Додаткова: [10; 11 – 17; 20 – 23; 32 – 34]
	<i>Завдання 2.</i> Розроблення логічної та фізичної структури даних	4	Основна: [6 – 8]. Додаткова: [10; 11 – 17; 20 – 23; 32 – 34]
<i>Змістовий модуль 2.</i> Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу	<i>Завдання 3.</i> Моделювання сучасних бізнес-процесів в економіці	4	Основна: [1 – 2, 6]. Додаткова: [19; 25; 29; 31]
	<i>Завдання 4.</i> Ознайомлення з правилами та рекомендаціями щодо розробки презентаційного матеріалу та видача завдань з розробки презентацій згідно тематики "Класи інформаційних систем сучасності"	4	Основна: [6 – 7]. Додаткова: [9; 18; 24 – 31]
Разом годин за змістовими модулями		16	

5.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Основи побудови інформаційних систем в економіці

Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою

Завдання 1. Представити у вигляді фасетної системи класифікації інформацію про характеристики переліку компаній, згідно табл. 5.2.

Таблиця 5.2

Перелік великих компаній світу за об'ємом продажів

№ п/п	Компанія	Держава	Об'єм продажів, млрд дол
1	Royal Dutch Shell	Англія	458,361
2	Exxon Mobil	США	442,851
3	Wal-Mart Stores	США	405,607
4	BP	Англія	367,053
5	Chevron	США	263,159
6	Total	Франція	234,674
7	ConocoPhillips	США	230,764
8	ING Group	Нідерланди	226,577
9	Sinopec	Китай	207,814
10	Toyota Motor	Японія	204,352

Відповідь. За класифікаційну ознаку приймемо державу, в якій розміщено штаб-квартиру компанії. Результати проведеної класифікації наведено в табл. 5.3.

Таблиця 5.3

Розподіл сукупності, що досліджується, за правилами фасетної системи класифікації

Компанія	США	Англія	Франція	Китай	Нідерланди	Японія
Chevron	■					
Exxon Mobil	■					
Toyota Motor						■
Wal-Mart Stores	■					
Sinopec				■		
Total			■			
BP		■				
Royal Dutch Shell		■				
ING Group					■	
ConocoPhillips	■					

Завдання 2. Присвоїти коди елементам представленого списку, згідно порядковій, серійній та позиційній системам кодування.

Відповідь. У якості групи для призначення коду кожній компанії оберемо державу розташування штаб-квартири кожної з компаній (табл. 5.4).

Призначення кодів елементам класифікаційної сукупності

Група	Компанія	Системи кодування		
		порядкова	серійна	позиційна
США	Chevron	1	1	1.1
	Exxon Mobil	2	2	1.2
	Wal-Mart Stores	3	3	1.3
	ConocoPhillips	4	4	1.4
Резервні позиції			5-10	
Англія	BP	5	11	2.1
	Royal Dutch Shell	6	12	2.2
Резервні позиції			13-16	
Франція	Total	7	17	3.1
Резервні позиції			18-21	
Нідерланди	ING Group	8	22	4.1
Резервныe позиции			23-27	
Китай	Sinorec	9	28	5.1
Резервні позиції			29-32	
Японія	Toyota Motor	10	33	6.1
Резервні позиції			34-40	

Змістовий модуль 2.

Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу

Тема 3. Моделювання сучасних бізнес-процесів в економіці

Завдання. Виконати моделювання бізнес-процесу із застосуванням процесного підходу та case-інструменту Ramus Educational.

З метою розробки автоматизованої підсистеми обліку доходів та витрат, підприємство повинне змоделювати бізнес-процес вирішення цього завдання.

Вхідна інформація для рішення завдання: прибуткові накладні, видаткові накладні, акти здачі-прийняття робіт (надання послуг), акти виконаних робіт (вхідні).

Вихідна інформація для рішення завдання: банківська виписка, прибутковий касовий ордер, видатковий касовий ордер, книга обліку доходів і витрат.

Процес рішення завдання регламентується: обліково-фінансовою політикою підприємства, положеннями та стандартами бухгалтерського обліку в Україні, законодавчими документами.

Виконавцем є: бухгалтер зведеного обліку та формування звітності.

Виконання.

а) побудувати контекстну діаграму рішення комплексу завдань;

б) розробити в стандарті IDEF0 діаграму A0 на основі наступних робіт: облік доходних операцій підприємства; облік витратних операцій підприємства; формування звітності.

6. Теми лабораторних занять

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача особисто проводить імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни. У ході лабораторних робіт студент набуває професійних компетенцій та практичних навичок роботи з комп'ютерним обладнанням відповідними програмними продуктами. За результатами виконання завдання на лабораторному занятті студенти оформляють індивідуальні звіти про його виконання та захищають ці звіти перед викладачем (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем лабораторних занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1.			
Основи побудови інформаційних систем в економіці			
<i>Тема 1.</i> Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою	<i>Завдання 1.</i> Компонентна структура програмного комплексу "1С: Підприємство 8" та її функціональні можливості. Основні об'єкти системи "1С: Підприємство 8". Характеристика довідників комплексно конфігурації "1С: Підприємство 8" та їх ведення. Реєстрація підприємства. Налаштування основних параметрів системи	4	Методичне забезпечення: [76 – 79]

1	2	3	4
	<i>Завдання 2.</i> Формування довідників посад та підрозділів, фізичних осіб, створення графіків роботи. Формування штатного розкладу організації та внесення змін. Формування трудових договорів з фізичними особами. Прийом на роботу за регламентованим та управлінським обліком. Призначення матеріально-відповідальних осіб (МВО)	4	Методичне забезпечення: [76 – 79]
	Виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням за темами 1 – 2	2	
<i>Тема 2.</i> Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія	<i>Завдання 3.</i> Кадрове планування: створення кадрового плану та формування звітності за результатами кадрового планування	2	Методичне забезпечення: [76 – 79]
	<i>Завдання 4.</i> Підбір персоналу: відкриття вакансій, створення компетенцій та їх оцінки, створення заявок кандидатів, формування звітності. Створення події для планування зустрічі з кандидатами, заповнення довідників територій та приміщень для призначення зустрічі з кандидатами, візуалізація календаря-органайзеру, укладання трудових договорів з кандидатами	4	Методичне забезпечення: [76 – 79]
Змістовий модуль 2.			
Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу			
<i>Тема 3.</i> Процесний підхід до розробки АІС	<i>Завдання 5.</i> Планування заходів щодо адаптації персоналу (планування зайнятості): заповнення довідника заходів, реєстрація участі робітників в заходах, формування звітності з участі персоналу у заходах	2	Методичне забезпечення: [76 – 79]
	<i>Завдання 6.</i> Планування навчання: заповнення довідників курсів навчання, занять та документів про освіту, створення плану навчання та заявок на навчання та розвиток, формування звітності, облік навчання	2	Методичне забезпечення: [76 – 79]
	Виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням за темами 3 – 6	2	
	<i>Завдання 7.</i> Формування специфікації на продукцію, що виробляється на підприємстві. Формування інформації про технологічні карти технологічні операції виготовлення готової продукції. Формування графіків роботи устаткування та графіків завантаження робочих центрів	4	Методичне забезпечення: [76 – 79]

1	2	3	4
Тема 4. Класифікація автоматизованих інформаційних систем	Завдання 8. Проведення виробничого планування випуску готової продукції. Завдання 9. Проведення сезонного планування випуску готової продукції. Формування поквартальних та помісячних планів закупівель з врахуванням фактору сезонності продажу та виробництва	2	Методичне забезпечення: [76 – 79]
	Завдання 10. Розроблення моделей бізнес-процесів за допомогою інструментів бізнес-моделювання. Представлення заданого бізнес-процесу у вигляді моделі бізнес-процесу за допомогою інструментів бізнес-моделювання	4	Додаткова: [19]. Інформаційні ресурси: [64, 70]. Методичне забезпечення: [78]
	Виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням за темами 7 – 11	2	
Усього годин		34	

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 49 % (71 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (144 години). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, лабораторних занять; підготовку до виступу на практичних

заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем за вивченою темою; підготовку презентаційного матеріалу за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань інформатизації українського суспільства, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Основи побудови інформаційних систем в економіці				
<i>Тема 1.</i> Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння основних навичок з організації та ведення інформаційної бази для автоматизації роботи сучасної організації в середовищі "1С: Підприємство 8". Засвоєння основних відмінностей, які притаманні сучасним інформаційним системам. Виконання тренувального завдання за тематикою лабора-	16	Робочий зошит за темою № 1. Звіт з лабораторних робіт. Виконання самостійного завдання	Основна: [3 – 8]. Додаткова: [10; 11 – 17; 20 – 23; 32 – 34]. Методичне забезпечення: [76 – 79]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
	торного практикуму. Виконання практичного завдання щодо класифікації та кодування економічної інформації, засвоєння підходів щодо ведення бухгалтерського обліку за допомогою "1С: Підприємство 8". Засвоєння особливостей щодо регламентованого та управлінського обліку кадрів. Підготовка до виконання самостійного завдання. Виконання тренувального завдання за тематикою лабораторного практикуму. Засвоєння методів та способів укладання трудових договорів та іншої документації з регламентованого управління кадрами			
Тема 2. Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання контрольної роботи з лабораторного практикуму. Виконання тренувального завдання за тематикою лабораторного практикуму. Виконання практичних завдань щодо визначення структури логічної та фізичної моделі даних за наведеними документами. Засвоєння способів кадрового планування в сучасних організаціях. Засвоєння основних правил створення вакансій, компетенцій, розроблення способів оцінки компетенцій, формування заявок кандидатів на посади. Виконання практичних завдань щодо визначення структури логічної та фізичної моделі	16	Робочий зошит за темою № 2. Звіт з лабораторних робіт	Основна: [6 – 8]. Додаткова: [10; 11 – 17; 20 – 23; 32 – 34]. Методичне забезпечення: [76 – 79]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
	даних за наведеними документами. Засвоєння порядку створення події для планування зустрічей з кандидатами, заповнення довідників, які необхідні при плануванні зустрічей з кандидатами, укладання трудових договорів з кандидатами на посади			
Усього за змістовим модулем 1		32		
Змістовий модуль 2.				
Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу				
<i>Тема 3.</i> Процесний підхід до розробки АІС	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння порядку та способів планування зайнятості персоналу. Засвоєння основних правил заповнення довідників з планування навчання, розроблення плану навчання співробітників. Підготовка до виконання контрольної роботи за лабораторним практикумом. Виконання тренувального завдання зі створення бізнес-моделі. Засвоєння заповнення НДІ за номенклатурними позиціями, формування специфікацій на готові вироби основних понять структури даних та моделювання бізнес-процесів	16	Робочий зошит за темою № 3. Звіт з лабораторних робіт. Виконання контрольної роботи з лабораторних робіт за темами 3 – 6	Основна: [1 – 2, 6]. Додаткова: [19; 25; 29; 31]. Методичне забезпечення: [76 – 79]
<i>Тема 4.</i> Класифікація автоматизованих інформаційних систем	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння способів зі створення робочих центрів, груп замінності, технологічних карт та технологічних операцій. Засвоєння правил та порядку заповнення довідникової інформації та формування документації з	20	Захист презентації за темою 4. Звіт з лабораторних робіт. Виконання контрольної роботи з лабораторних робіт за те-	Основна: [1 – 2, 6]. Додаткова: [19; 25; 29; 31]. Методичне забезпечення: [76 – 79]. Інформаційні

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5
	виробничого планування, засвоєння правил та порядку сезонного планування з виготовлення готової продукції та формування плану закупівель. Засвоєння правил та порядку представлення та аналізу бізнес-процесів за допомогою сучасного case-інструментарію. Засвоєння основних підходів щодо розроблення бізнес-моделі за завданням. Підготовка презентації. Підготовка до контрольних робіт		мами 7 – 11	ресурси: [64, 70]
Усього за змістовим модулем 2		36		
	<i>Підготовка до екзамену</i>	5		Основна: [3 – 8]. Додаткова: [10; 11 – 17; 20 – 23; 32 – 34]. Методичне забезпечення: [76 – 79]. Інформаційні ресурси: [64, 70]
	<i>Екзамен</i>	3		
Усього за модулем		73		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою

1. Як оцінюється капітал, втілений в знання в економіці інформаційного суспільства?

2. Від чого залежить ефективність діяльності людей, колективів, підприємств в наш час?

3. Розкрийте поняття "інформаційна культура". У чому проявляється інформаційна культура працівників та службовців?

4. Чому процеси інформатизації суспільства розглядаються як новий еволюційний процес в розвитку людського суспільства?

5. Поясніть відмінності між поняттями "інформатизація суспільства" і "комп'ютеризація" суспільства?

6. Назвіть категорії кінцевих користувачів ІС. Як ІС задовольняє їхні інформаційні потреби?

7. Проаналізуйте, чому для сучасних ІС важливі: ступінь автоматизації бізнес-процесів, рівень електронних комунікацій, потужна аналітична складова. За допомогою яких засобів це досягається?

8. Проаналізуйте, чому початок ХХІ століття є ерою інформаційно-комунікаційних технологій. Які технології спричиняли це?

9. Який користувач зветься мобільним? За допомогою яких пристроїв та технологій він отримує доступ до різної актуальної інформації єдиної БД ІС підприємства?

10. Охарактеризуйте корпоративний інформаційний портал як базовий інструмент інтеграції використовуваних на підприємстві бізнес-додатків. Чому необхідна їхня інтеграція?

11. Розкрийте суть поняття єдиного інформаційного простору. Які засоби забезпечують роботу користувачів в єдиному інформаційному просторі?

12. Розкрийте суть технологій WorkFlow. Чому технологія є ключовою технологією автоматизації бізнесу?

13. Які автоматизовані функції виконує система класу WorkFlow?

14. Які бізнес-процеси автоматизуються в CRM-системі?

15. Яка інформація про клієнтів накопичується в Сховищі Даних? З якою метою використовується ця інформація?

16. Проаналізуйте, які виникли нові канали доставки послуг клієнтам та взаємодії з ними?

17. У чому суть технологій BI?

Тема 2. Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія

1. Проаналізуйте, чому інформація та знання становлять основу розвитку бізнесу.

2. Які найбільш важливі характеристики інформації роблять її об'єктом використання в управлінні бізнесом?

3. Проаналізуйте ланцюжок перетворення дані → інформація → знання.

4. Розкрийте суть формули управління знаннями. Які технології управління знаннями використовуються в сучасному бізнесі і що вони забезпечують?

5. Наведіть атрибути інформації як головного ресурсу управління.

6. Наведіть склад інформаційних ресурсів підприємства.

7. Охарактеризуйте джерела формування інформаційних ресурсів та інформацію, яку вони формують.

8. Які функції включає процес управління інформаційними ресурсами підприємства?

9. Які задачі вирішує інформаційний менеджмент?

10. Розкрийте суть поняття "користувальницький інформаційний сервіс".

11. Проаналізуйте модель взаємодії "ІТ-бізнес".

12. Охарактеризуйте призначення та зміст документу "Стратегія ІТ".

13. Охарактеризуйте потік зовнішньої інформації, його взаємодію з іншими інформаційними потоками підприємства.

14. Охарактеризуйте потік маркетингової інформації, його взаємодію з іншими інформаційними потоками підприємства.

15. Охарактеризуйте потік нормативної інформації, його взаємодію з іншими інформаційними потоками підприємства.

16. Охарактеризуйте потік директивної інформації, його взаємодію з іншими інформаційними потоками підприємства.

17. Охарактеризуйте потік інформації управлінського обліку, його взаємодію з іншими інформаційними потоками підприємства.

18. Охарактеризуйте потік аналітичної інформації, його взаємодію з іншими інформаційними потоками підприємства.

Тема 3. Процесний підхід до розробки АІС.

1. Розкрийте суть процесного управління підприємством.

2. Проаналізуйте складові частини проекту з впровадження процесного управління підприємством.

3. Дайте визначення бізнес-процесу, його призначення. Наведіть приклади елементів бізнес-процесу.

4. Яке призначення моделі бізнес-процесів "Як є" ("As-Is")?

5. Яке призначення моделі бізнес-процесів "Як повинно бути" ("Should-Be")?

6. Яке призначення моделі бізнес-процесів "Як буде" ("To-Be")?

7. Охарактеризуйте міжфункціональні і функціональні бізнес-процеси.

8. Охарактеризуйте програмні продукти, які є ефективними засобами аналізу, конструювання й відображення бізнес-процесів.

9. Проаналізуйте методи реалізації процесного підходу при розробці АІС.

10. Чому способи реалізації бізнес-процесів за допомогою ІТ можуть бути джерелом конкурентних переваг бізнесу?

11. Розкрийте суть моделі бізнес-процесу організаційної структури, підприємства та охарактеризуйте управлінські рівні бізнесу: front-office, back-office, middle-office.

Тема 4. Класифікація автоматизованих інформаційних систем

1. На які класи розбиваються АІС для управління бізнесом залежно від сфери застосування?

2. Охарактеризуйте клас АІС організаційного управління. Який вид підтримки процесів прийняття рішень управління бізнесом вони здійснюють?

3. Як здійснюється процес інтеграції різних додатків в корпоративній ІС?

4. Які функції і бізнес процеси охоплює автоматизацією КІС?

5. Як в СППР здійснюється модельна підтримка процесів прийняття рішень з управління бізнес-діяльністю?

6. Охарактеризуйте клас ІС – експертні системи.

7. Охарактеризуйте клас ІС – системи електронного документообігу.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі консультацій, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, мозкова атака, дискусія, тренінг з елементами модерації (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
<i>Тема 1.</i> Інформаційні системи та їхня роль в управлінні економікою	Кейс "Структура інформаційної системи". Мозкова атака з вирішення питання "Розроблення пропозиції щодо подальших напрямів інформатизації вашого міста / області". Міні-лекція "Знання, інформація і способи їхньої обробки як вирішальний фактор розвитку сучасного суспільства"
<i>Тема 2.</i> Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія	Проблемна лекція з питань вибору підходів до побудови взаємин між бізнесом та ІТ, які дозволять ІТ-відділу найбільш адекватно реагувати на потреби бізнес-підрозділів. Ділова гра "Обґрунтування вибору сайтів, як інформаційних ресурсів, для підвищення ефективності ведення бізнесу"
<i>Тема 3.</i> Процесний підхід до розробки АІС	Дискусія за темою "Показники з оцінювання ефективності бізнес-процесів" Робота в групах за темою "Моделювання бізнес-процесів за задачами управління підприємством"
<i>Тема 4.</i> Класифікація автоматизованих інформаційних систем	Тренінг з елементами модерації, присвячений вирішенню питання порівняння функціональності систем для бізнес-моделювання. Презентації за темою "Класи інформаційних систем сучасності"

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у:

високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного

студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох та більше студентів.

Рольові ігри (інсценізації) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Модерація – це метод, який допомагає групам розглядати теми, проблеми, задачі зосереджуючись на змісті цілеспрямовано й ефективно при самостійній участі кожного у вільній колегіальній атмосфері. Модерація, як спосіб проведення обговорення, швидко призводить до конкретних результатів, дає можливість всім присутнім брати участь у процесі вироблення рішень, відчуваючи при цьому свою повну відповідальність за результат.

Таблиця 9.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1.</i> Інформаційні системи та їхня роль в управлінні економікою	<i>Лекційне заняття.</i> Тема "Інформаційні системи та їхня роль в управлінні економікою" <i>Практичне заняття.</i> Тема: "Класифікація та кодування економічної інформації"	Кейс, мозкова атака, міні-лекція
<i>Тема 2.</i> Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія	<i>Лекційне заняття.</i> Тема "Навіщо бізнесу ІТ?" <i>Практичне заняття.</i> Тема: "Структури даних"	Проблемна лекція, ділова гра

1	2	3
Тема 3. Процесний підхід до розробки АІС	<i>Лекційне заняття.</i> Тема: "Процесний підхід, як механізм підвищення ефективності прийняття бізнес-рішень" <i>Практичне заняття.</i> Тема: "Моделювання сучасних бізнес-процесів в економіці"	Дискусія, робота в малих групах
Тема 4. Класифікація автоматизованих інформаційних систем	<i>Лекційне заняття.</i> Тема: "Ідентифікація сучасних ІС" <i>Практичне заняття.</i> Тема "Призначення класів ІС"	Тренінг з елементами модерації, презентація

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у виконанні лабораторних завдань;
захист презентації за обраною темою;
проведення поточного тестування;
проведення письмової контрольної роботи;
експрес-опитування.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі письмової контрольної роботи у вигляді тестів. **Контрольна робота** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності результатів виконання практичних та лабораторних робіт та усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні практичних та лабораторних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний контроль за лекційними заняттями проводиться 3 рази за семестр і базується на вивченні та аналізі типових ситуацій, результат якого представляється у вигляді заповнених робочих зошитів.

Поточний контроль за лабораторними заняттями проводиться 3 рази за семестр у вигляді контрольних робіт. Всі завдання пов'язані між собою і відображають операції, які проводяться за назначеною компанією.

Поточний контроль за практичними заняттями проводиться 4 рази за семестр у вигляді звітів за темами.

Письмова контрольна робота проводиться за лекційними заняттями 1 раз за семестр та включає відповідно до тем змістового модуля різного рівня складності. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Критеріями оцінювання презентації є:

вміння використовувати сучасні мультимедійні технології при формуванні презентації;

дотримання основних правил формування презентації;

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

грамотність подачі матеріалу;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної

дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр"
Напрямок підготовки: "Облік і аудит". Семестр IV
Навчальна дисципліна "Інформаційні системи та технології в обліку"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне). Створити фірму: "Наименование" – вказати номер білета, в якості префікса номера вказати номер білета.

У підлеглих довідниках вказати (період – 01.01.2014 р.):

а) дату реєстрації фірми 01.01.2014 р., коди організації, номер реєстрації, контактну інформацію (вказати самостійно); зареєстровано – Харківською реєстраційною палатою; податкова інспекція – ПДІ в Московському р-ні Харківської обл.;

б) вид податкової діяльності – оподатковувана за звичайною ставкою;

в) створити поточний гривневий рахунок фірми № 1111111111111111 в банку АБ "Факторіал-Банк" з МФО – 351896; вид рахунку – розрахунковий), вказати його як основний банківський рахунок;

г) створити склад організації "Склад на Пушкінській", встановити його значення та інші в налаштуваннях користувача;

д) зробити основні установки, необхідні для роботи за даною фірмою: налаштуйте облікову політику організації за бухгалтерським та податковим обліком за 2014 р.;

є) створити наступний штатний розклад від 01.01.2014 р. (табл. 10.1).

Таблиця 10.1

Дані для створення штатного розкладу організації

Підрозділ	Посада	Кількість ставок	Мінімальна тарифна ставка, грн	Максимальна тарифна ставка, грн	Графік роботи	Форма оплати
Адміністрація	Директор	1	15 000	20 000	п'ятиденний	за місячною тарифною ставкою
	Головний бухгалтер	1	10 000	15 000	п'ятиденний	за місячною тарифною ставкою

Завдання 2 (стереотипне). Для фірми, що була створена в завданні 1, створити кадровий план, провести підбір персоналу та укласти контракти щодо затвердження основних домовленостей між роботодавцем та обраним кандидатом на посаду, прийняти на роботу працівників з 01.01.2014 р. (табл. 10.2).

Таблиця 10.2

Умови прийняття на роботу кандидатів на посади організації

Співробітник	Посада	Ставка	Оклад, грн	Випробувальний термін, міс
Арбузов А. П.	директор	1	17000	0
Бутузов П. О.	головний бухгалтер	1	11000	0
Вахрушев А. Т.	менеджер з продажів	1,5	3000	1

Завдання 3 (діагностичне). В середовищі системи "1С: УВП 8.2" виконати заповнення бази даних з метою проведення виробничого планування продукції "Стул кухонний" згідно зі специфікацією (рис. 10.1) та заданими умовами.

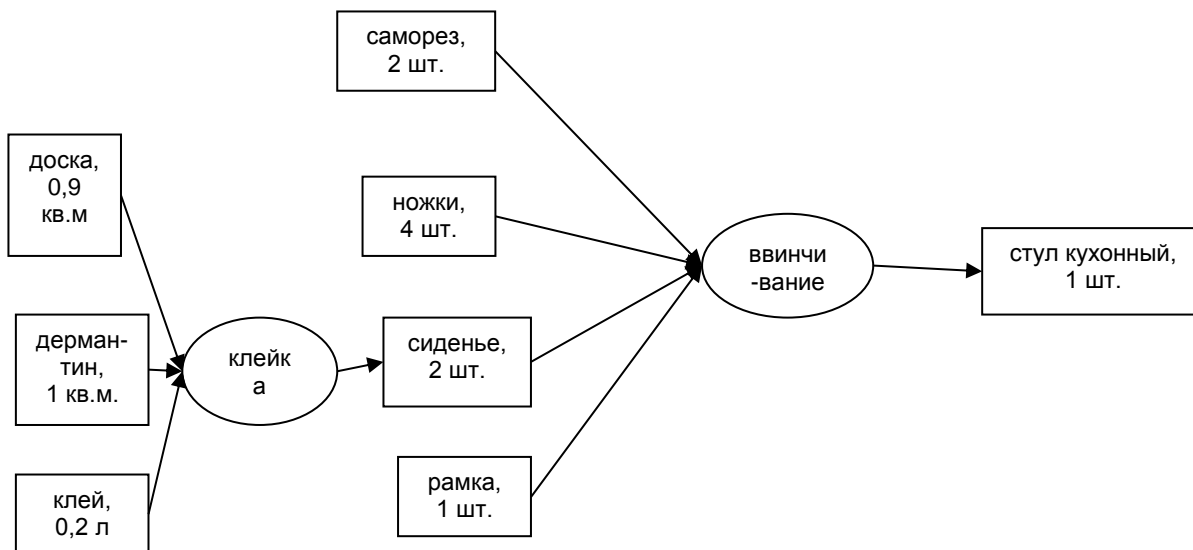

Рис. 10.1. Схема специфікації на виробництво продукції "Стул кухонный"

Умови:

а) заповнити довідники "Номенклатура" та "Спецификации номенклатуры";

б) відповідно до даних таблиці внести в систему інформацію про: технологічні операції, робочі центри, технологічні карти виробництва (дата затвердження технологічних карт – 03.01.14) (табл. 10.3);

Таблиця 10.3

Дані про технологічні операції за специфікацією

Операція	Робочий центр	Підрозділ, в якому знаходиться робочий центр	Час виконання операції	Розцінка за одну операцію, грн
Клейка	Участок склеивания	Цех А	120 секунд	16
Ввинчивание	Участок сборки	Цех Б	900 секунд	18

в) встановити зв'язок технологічних карт зі специфікаціями на 03.01.14 р. Вказати, що всі робочі центри працюють за виробничим графіком з 01.01.14 р. (повна зміна – з 08.00 до 12.00 та з 13.00 до 17.00

(перші чотири дні), скорочена зміна – з 09.00 до 12.00 та з 13.00 до 16.00 (на п'ятий день), шостий та сьомий дні – вихідні).

Завдання 4 (діагностичне). Створити "План производства по сменам", в якому запланувати виробництво (індивідуальний випуск) 60 шт. "Стул кухонный" до 28.03.2014 р. включно:

а) почати виробництво можна не раніше 25.03.2014 р. (матеріали надійдуть 25 березня зранку). Дата документу – 01.03.14, початкова межа перепланування – 25.03.14, момент визначення запасів – 03.03.14;

б) внести в систему інформацію про те, що на доставку матеріальних цінностей з цеха А в цех Б витрачається 8 хвилин. Вказати, що планування необхідно виконувати рівномірно (приватні випуски всередині інтервалу планування повинні бути розподілені рівномірно). Потім перепланувати виробництво за змінами з врахуванням цих змін;

в) виконати виробничий облік шляхом формування "Отчета производства за смену" від 28.03.2014 р.

Завдання 5 (евристичне). Виконати моделювання бізнес-процесу із застосуванням функціонального підходу.

З метою розробки автоматизованої підсистеми обліку касових операцій, банк повинен змоделювати бізнес-процес вирішення цього завдання.

Вхідна інформація для вирішення задачі: прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери.

Вихідна інформація для вирішення задачі: прибутковий касовий журнал за дату, видатковий касовий журнал за дату, довідка касира за доходами, довідка касира про витрати, зведена довідка про касові обороти, довідка про види касових операцій.

Процес рішення задачі *регламентується*: інструкціями НБУ.

Виконавець: касир-операціоніст.

Завдання:

а) побудувати контекстну діаграму комплексу завдань;

б) розробити в стандарті IDEF0 діаграму A0 на підставі наступних робіт: виконання ініціалізації файлів БД з касовими документами, регламентних робіт;

виконання робіт поточного дня;

формування звітності.

Всі отримані результати (відеокадри) додати в створений word-документ з назвою "X_1.doc".

Затверджено на засіданні
кафедри інформаційних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Протокол №__ від "__" _____ 20__р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____.
(підпис) (підпис)

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (8 балів):

1,0 бал	Створення компанії, її основних кодів та реєстраційних даних
1,0 бал	Встановлення виду податкової діяльності компанії
1,0 бал	Створення поточного рахунка компанії
1,0 бал	Настроювання параметрів поточного користувача та облікової політики
1,0 бал	Створення підрозділів компанії в регламентованому обліку
1,0 бал	Створення підрозділів компанії в управлінському обліку
1,0 бал	Створення посад компанії та графіків роботи
1,0 бал	Заповнення та проведення початкового штатного розкладу

Завдання 2 (6 балів):

1,0 бал	Заповнення довідників фізичних осіб
1,0 бал	Формування кадрового плану, створення вакансій
1,0 бал	Створення заявок кандидатів
1,0 бал	Формування трудових договорів
2,0 бали	Формування наказів про прийом на роботу за регламентованим та управлінським обліком

Завдання 3 (7 балів):

1,0 бал	Заповнення довідника номенклатури
1,0 бал	Заповнення довідника специфікацій номенклатури
1,0 бал	Створення технологічних операцій
1,0 бал	Створення робочих центрів
1,0 бал	Створення технологічних карт
1,0 бал	Встановлення зв'язків технологічних карт зі специфікаціями номенклатури
1,0 бал	Встановлення графіків роботи для робочих центрів

Завдання 4 (7 балів):

1,0 бал	Заповнення довідника номенклатури
1,0 бал	Заповнення довідника специфікацій номенклатури
1,0 бал	Створення технологічних операцій
1,0 бал	Створення робочих центрів
1,0 бал	Створення технологічних карт
1,0 бал	Встановлення зв'язків технологічних карт зі специфікаціями номенклатури
1,0 бал	Встановлення графіків роботи для робочих центрів

Завдання 5 (12 балів):

1,0 бал	Схематичне відображення вхідної інформації
1,0 бал	Схематичне відображення вихідної інформації
1,0 бал	Схематичне відображення механізмів
1,0 бал	Схематичне відображення ресурсів
2,0 бал	Формування контекстної діаграми бізнес-процесу
3,0 бал	Формування декомпозиції контекстної діаграми бізнес-процесу
2,0 бал	Використання case-технології Ramus Educational
1,0 бал	Використання медіа-технології Capture

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Год	Методи та форми навчання	ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Максимальний бал			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1.					32			
Основи побудови інформаційних систем в економіці								
ІСТО 1	Здійснювати обґрунтування відмінностей економіки знань і традиційної економіки	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Інформаційні системи та їхня роль в управлінні економікою	Заповнення робочого зошиту за темою № 1	1
			Ауд.	2	Лабораторне заняття	Завдання 1. Ознайомлення з функціональними можливостями системи "1С : Підприємство 8. Управління виробничим підприємством": додавання інформаційних баз, проведення реєстрації нового користувача, проведення реєстрації в системі; отримання навичок роботи з довідниками; заповнення початкових відомостей про організацію, внесення інформації про структурні підрозділи організації в регламентованому та управлінському обліку, виконання налаштування обліку та програми для вирішення поставлених завдань; проведення налаштувань користувача	Виконання поставлених завдань	1
			СРС	4	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу за темою "Особливості розвитку теорії про господарські рішення: історичний та сучасний аспекти"	Перевірка ДЗ	1
		Ауд.	2	Практичне завдання	Завдання 1. Класифікація та кодування економічної інформації	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6		
		2	2	Лабораторне заняття	Завдання 1. Ознайомлення з функціональними можливостями системи "1С: Підприємство 8. Управління виробничим підприємством": внесення інформації про структурні підрозділи організації в регламентованому та управлінському обліку, виконання налаштування обліку та програми для вирішення поставлених завдань; проведення налаштувань користувача	Виконання поставлених завдань	1
				4	Підготовка до занять	Виконання тренувального завдання за тематикою лабораторного практикуму. Виконання практичного завдання щодо класифікації та кодування економічної інформації, засвоєння підходів щодо ведення бухгалтерського обліку за допомогою "1С: Підприємство 8"	Перевірка ДЗ
	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою	Заповнення робочого зошиту за темою № 1	1
			2	Лабораторне заняття	Завдання 2. Формування довідників посад та підрозділів, фізичних осіб, створення графіків роботи. Формування штатного розкладу організації та внесення змін	Виконання поставлених завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання тренувального завдання за тематикою лабораторного практикуму. Засвоєння особливостей щодо регламентованого та управлінського обліку кадрів	Перевірка ДЗ	1
	4	Ауд.	2	Практичне завдання	Виконання самостійного завдання з класифікації та кодування науково-економічної інформації за прикладом	Самостійно виконане завдання	1
			2	Лабораторне заняття	Завдання 2. Формування трудових договорів з фізичними особами. Прийом на роботу за регламентованим та управлінським обліком. Призначення матеріально-відповідальних осіб	Виконання поставлених завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Підготовка до виконання самостійного завдання. Виконання тренувального завдання за тематикою лабораторного практикуму. Засвоєння методів та способів укладання трудових договорів та іншої документації з регламентованого управління кадрами	Перевірка ДЗ	1

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6		
	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія	Заповнення робочого зошиту за темою № 2	1
			2	Лабораторне заняття	Виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням за темами 1 – 2	КР № 1	3
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання контрольної робіт з лабораторного практикуму	Підготовка до контрольної роботи	1
	6	Ауд.	2	Практичне завдання	Завдання 2. Розроблення логічної та фізичної структури даних	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			2	Лабораторне заняття	Завдання 3. Підбір персоналу: відкриття вакансій, створення компетенцій та їх оцінки, створення заявок кандидатів, формування звітності	Виконання поставлених завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Виконання тренувального завдання за тематикою лабораторного практикуму. Виконання практичних завдань щодо визначення структури логічної та фізичної моделі даних за наведеними документами. Засвоєння способів кадрового планування в сучасних організаціях	Перевірка ДЗ	1
	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія	Заповнення робочого зошиту за темою № 2	1
			2	Лабораторне заняття	Завдання 4. Кадрове планування: створення кадрового плану та формування звітності за результатами кадрового планування	Виконання поставлених завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння основних правил створення вакансій, компетенцій, розроблення способів оцінки компетенцій, формування заявок кандидатів на посади	Перевірка ДЗ	1
	8	Ауд.	2	Практичне завдання	Виконання самостійного завдання з поелементного визначення структури даних	Самостійно виконане завдання	1
			2	Лабораторне заняття	Завдання 5. Набір персоналу Створення заявок кандидатів на вакантні місця, планування та проведення зустрічей з кандидатами,		1

1	2	3	4		5	6		
					формування звітності	Виконання поставлених завдань		
		CPC	4	Підготовка до занять	Виконання практичних завдань щодо визначення структури логічної та фізичної моделі даних за наведеними документами. Засвоєння порядку створення події для планування зустрічей з кандидатами, заповнення довідників, які необхідні при плануванні зустрічей з кандидатами, укладання трудових договорів з кандидатами на посади	Перевірка ДЗ	1	
Змістовий модуль 2.								
Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу						36		
ІСТО* 2	Визначати технологію розробки та реалізації господарських рішень	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Процесний підхід до розробки АІС	Заповнення робочого зошиту за темою № 3	1
				2	Лабораторне заняття	Завдання 6. Планування заходів щодо адаптації персоналу (планування зайнятості): заповнення довідника заходів, реєстрація участі робітників в заходах, формування звітності з участі персоналу у заходах	Виконання поставлених завдань	1
			CPC	4	Підготовка до занять	"Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння порядку та способів планування зайнятості персоналу	Перевірка ДЗ	1
				10	Ауд.	2	Практичне завдання	Завдання 3. Моделювання сучасних бізнес-процесів в економіці
		2	Лабораторне заняття			Завдання 7. Планування навчання: заповнення довідників курсів навчання, занять та документів про освіту, створення плану навчання та заявок на навчання та розвиток, формування звітності, облік навчання	Виконання поставлених завдань	1
		CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння основних правил заповнення довідників з планування навчання, розроблення плану навчання співробітників	Перевірка ДЗ	1	
			11	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Процесний підхід до розробки АІС	Заповнення робочого зошиту

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6				
ІСТО* 3	Здійснювати вибір IT-рішень для оптимізації діяльності підприємства	12	СРС	2	Лабораторне заняття	Виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням за темами 3-6	за темою № 3	3	
				4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання контрольної роботи за лабораторним практикумом	Підготовка до контрольної роботи	1	
			Ауд.	2	Практичне завдання	Виконання завдання з розробки бізнес-моделі заданого бізнес-процесу	Самостійно виконане завдання	1	
				2	Лабораторне заняття	Завдання 8. Формування специфікації на продукцію, що виробляється на підприємстві. Формування інформації про технологічні операції виготовлення готової продукції	Виконання поставлених завдань за темою	1	
		СРС	4	Підготовка до занять	Виконання тренувального завдання зі створення бізнес-моделі. Засвоєння заповнення НДІ за номенклатурними позиціями, формування специфікацій на готові вироби, основних понять структури даних та моделювання бізнес-процесів	Перевірка ДЗ	1		
								13	Ауд.
		2	Лабораторне заняття	Завдання 8. Створення робочих центрів та графіків їх роботи. Формування груп заміності робочих центрів. Створення технологічних карт, пов'язування їх з технологічними операціями	Виконання поставлених завдань	1			
		4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння способів зі створення робочих центрів, груп заміності, технологічних карт та технологічних операцій	Перевірка ДЗ	1			
		14	Ауд.	2	Практичне завдання	Завдання 4. Ознайомлення з правилами та рекомендаціями щодо розробки презентаційного матеріалу та видача завдань по розробці презентацій згідно тематики "Класи інформаційних систем сучасності"	Підготовка презентації		1
				2	Лабораторне заняття	Завдання 9. Проведення виробничого планування випуску готової продукції. Проведення сезонного планування випуску готової продукції. Формування поквартальних та помісячних планів закупівель з врахуванням фактору се-	Виконання поставлених завдань		1

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6	
			зонності продажу та виробництва			
		CPC	4 Підготовка до занять	Пошук, підбір та аналіз інформації щодо тематики презентації. Засвоєння правил та порядку заповнення довідникової інформації та формування документації з виробничого планування, засвоєння правил та порядку сезонного планування з виготовлення готової продукції та формування плану закупівель	Перевірка ДЗ	1
	15	Ауд.	2 Лекція	Тема 4. Класифікація автоматизованих інформаційних систем	Робота на лекції	1
			2 Лабораторне заняття	Завдання 10. Розроблення моделей бізнес-процесів за допомогою інструментів бізнес-моделювання	Виконання поставлених завдань	1
		CPC	4 Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Засвоєння правил та порядку представлення та аналізу бізнес-процесів за допомогою сучасного case-інструментарію	Перевірка ДЗ	1
	16	Ауд	2 Практичне завдання	Завдання 4. Демонстрація та захист презентації за темою "Класи інформаційних систем сучасності"	Захищена робота	2
			2 Лабораторне заняття	Завдання 10. Представлення заданого бізнес-процесу у вигляді моделі бізнес-процесу за допомогою інструментів бізнес-моделювання	Виконання поставлених завдань за темою	1
		CPC	4 Підготовка до занять	Засвоєння основних підходів щодо розроблення бізнес-моделі за завданням. Підготовка презентації	Перевірка ДЗ	1
	17	Ауд	2 Лекція	Проведення контрольної роботи за темами	Робота на лекції	3
			2 Лабораторне заняття	Виконання контрольної роботи за індивідуальним завданням за темами 8 – 10	КР № 3	3
		CPC	4 Підготовка до занять	Підготовка до контрольних робіт	Підготовка до виконання підсумкових контрольних робіт	1
СЕСІЯ		Ауд.	2 Передекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40

Закінчення табл. 11.1

1	2	3	4		5	6
		3	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білету		
	СРС	3	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістових модулів		
Усього годин		144	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100
з них						
<i>аудиторні</i>		73	51 %	<i>поточний контроль</i>		60
<i>самостійна робота</i>		71	49 %	<i>підсумковий контроль</i>		40

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		40	100
T1	T2	T3	T4		
12	14	14	20		

Примітка. T1, T2 ... T4 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Таблиця 11.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля		Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Презентація	Письмова контрольна робота	Усього	
1		2	3	4	5	6	7	
Змістовий модуль 1. Основи побудови інформаційних систем в економіці	Тема 1	1 тиждень	1,5	–	1,5	–	3,0	
		2 тиждень	–	1,5	1,5	–	3,0	
		3 тиждень	1,5	–	1,5	–	3,0	
		4 тиждень	–	1,5	1,5	–	3,0	
	Тема 2	5 тиждень	1,5	–	1,5	–	2	5,0
		6 тиждень	–	1,5	1,5	–	–	3,0
		7 тиждень	1,5	–	1,5	–	–	3,0

Закінчення табл. 11.3

1		2	3	4	5	6	7	
Змістовий модуль 2. Використання процесного підходу до вирішення завдань бізнесу	8 тиждень	–	1,5	1,5	–	–	3,0	
	Тема 3	9 тиждень	1,5	–	1,5	–	–	3,0
		10 тиждень	–	1,5	1,5	–	–	3,0
		11 тиждень	1,5	–	1,5	–	2	5,0
		12 тиждень	–	1,5	1,5	–	–	3,0
	Тема 4	13 тиждень	1,5	–	1,5	–	–	3,0
		14 тиждень	–	1,5	1,5	–	–	3,0
		15 тиждень	1,5	–	1,5	–	–	3,0
		16 тиждень	–	1,5	1,5	1	–	4,0
	КР	17 тиждень	1,5	–	1,5	–	4	7,0
Усього		13,5	12	25,5	1	8	60	

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 11.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Годин В. В. Управление информационными ресурсами: 17-модульная программа для менеджеров "Управление развитием организации". Модуль 17 / В. В. Годин, И. К. Корнеев. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 352 с.

2. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посібн. / С. В. Івахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.

3. Информатизация бизнеса: концепции, технологии, системы / А. М. Карминский, С. А. Карминский, В. П. Нестеров и др. ; [под ред. А. М. Карминского]. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 624 с.

4. Информационные технологии в экономике / под ред. д.э.н., профессора Ю. Ф. Симионова. – Ростов н/Д : Феникс, 2003. – 352 с.

5. Корнейчук Б. В. Информационная экономика : учебн. пособ. / Б. В. Корнейчук – СПб. : Питер, 2006. – 400 с.

6. Пономаренко В. С. Інформаційні системи в економіці. Навчальний посібник для студентів напряму підготовки "Комп'ютерні науки" всіх форм навчання / В. С. Пономаренко, І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 215 с.

7. Пономаренко В. С. Інформаційні системи та технології в обліку : навчальний посібник / В. С. Пономаренко, І. В. Журавльова, Н. С. Пасенко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 296 с.

8. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посібн. / Л. О. Терещенко, І. І. Матієнко-Зубенко. – К. : КНЕУ, 2004. – 187 с.

12.2. Додаткова

9. Бутова Р. К. Інформаційні системи в промисловості : конспект лекцій / Р. К. Бутова. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2004. – 176 с.

10. Бутова Р. К. Система оброблення економічної інформації : конспект лекцій / Р. К. Бутова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 220 с.

11. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посібн. / В. М. Гужва. – К. : КНЕУ, 2001. – 400 с.

12. Золотарьова І. О. Автоматизація документообігу навчальний посібник / І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 158 с.
13. Ивин Л. Н. Информационная экономика / Л. Н. Ивин, В. М. Куклин. – Х. : Изд. Кроссруд, 2005. – 436 с.
14. Інформаційні системи і технології в економіці / за ред. д.е.н. В. С. Пономаренка. – К. : "Видавничий центр Академія", 2002. – 542 с.
15. Информационные технологии в бизнесе : энциклопедия / под ред. М. Желены ; пер. с англ. – СПб. : Питер, 2002. – 1120 с.
16. Как превратить знания в стоимость: Решения от IBM Institute for Business Value / сост. Эрик Лессер, Лоренс Прусак ; пер. с англ. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2006. – 248 с.
17. Лазарева С. Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу : навч. посібн. / С. Ф. Лазарева – К. : КНЕУ, 2002. – 667 с.
18. Лодон Дж. Управление информационными системами / Дж. Лодон, К. Лодон ; пер. с англ. ; под. ред. Д. Р. Трутнева. – 7-е изд. – СПб. : Питер, 2005. – 912 с.
19. Маклаков С. В. Создание информационных систем с AllFusion Modeling Suite / С. В. Маклаков. – М. : Диалог-мифи, 2003. – 432 с.
20. Нонака И. Компания – создатель знания. Зарождение и развитие инноваций в японских фирмах / И. Нонака, Х. Такеучи. – М. : Олимп-Бизнес, 2003. – 384 с.
21. [Пономаренко В. С.](#) Основы технологий Internet : учебн. пособ. / В. С. Пономаренко, С. В. Минухин, И. А. Торохтий ; Харьк. гос. экон. ун-т. – Х., 2001. – 255 с.
22. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 04 лютого 1998 р. № 75/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27 – 28. – С. 182.
23. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 04 лютого 1998 р. № 74/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27 – 28. – С. 181.
24. Робсон М. Практическое руководство по реинжинирингу бизнес-процессов / М. Робсон, Ф. Уллах ; пер. с англ. под ред. Н. Д. Эриашвили. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 224 с.
25. Татарчук М. І. Корпоративні інформаційні системи : навч. посібн. / М. І. Татарчук. – К. : КНЕУ, 2005. – 291 с.
26. Уайт Т. Чего хочет бизнес от IT: Стратегия эффективного сотрудничества руководителей бизнеса и ИТ-директоров / Т. Уайт пер. с англ. А. Н. Поплавская. – Мн. : Гревцов Паблишер, 2007. – 256 с.

27. Управленческий консультант: настольная книга руководителя. – К. : Тз ОВ "БУК", 2005. – 384 с.

28. Управленческий консультант: настольная книга руководителя – Книга 2. – К. : Фолиант, 2006. – 416 с.

29. Уткин В. Б. Информационные системы в экономике : учебник для студ. высш. учебн. заведений / В. Б. Уткин, К. В. Балдин. – М. : Издательский центр "Академия", 2004. – 288 с.

30. Уткин Э. А. Бизнес-реинжиниринг / Э. А. Уткин. – М. : Ассоциация авторов и издателей "ТАНДЕМ". Издательство ЭКМОС, 1998. – 224 с.

31. Чаадаев В. К. Информационные системы компаний связи. Создание и внедрение / И. В. Шеметова, И. Б. Шибеева. – М. : Эко-Трендз, 2004. – 256 с.

32. Porat M. The information economy / M. Porat. Palo Alto (Cal.) : Stanford Center for Interdiscipl. Res., 1976.

33. Porat M. The Information Economy: Definition and Management / M. Porat. – Wash. : Government Print Office, 1977.

34. Stair Ralph M. Principles of informations systems: a managerial approach / Stair Ralph M., Reynolds George W. – Seventh edition. – USA: Thomson Course Technnology, 2006. – 758 p.

12.3. Інформаційні ресурси

35. Будущее BPM начинается сегодня! Профессор А.-В. Шеер о технологиях, определяющих будущее BPM [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ids-scheer.com/set/590/The%20Future%20of%20BPM%20starts%20now%20rus.pdf>.

36. BYTE-Россия – журнал для ИТ-профессионалов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bytemag.ru>.

37. Все о CRM в России и СНГ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.CRMinfo.ru>.

38. Внедрение ECM-системы eDocLib в научно-производственной компании "Диаконт" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.npsod.ru/rus2/itprojects/document29077.phtml>.

39. Внедрение ERP системы в компании "КСИЛ" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.npsod.ru/print/rus2/itprojects/document26303.phtml>.

40. Все об ИТ – ITC.UA [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://itc.ua>.

41. Всё о разработке ПО [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.maxkir.com>.
42. Выбор КИС: проблемы и решения [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://soft-expert.ru>.
43. Государственная стратегия перехода к информационной экономике. Информационный бюллетень Microsoft. Май, 2001 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government>.
44. Еврофинанс Моснарбанк: О людях и сервисах [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iemag.ru/interview/detail.php?ID=16986>.
45. ERP-эксперт – Всё о ERP, ERP II, MRP, MRP II [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://erp-expert.narod.ru/index.htm>.
46. Журнал "Intelligent Enterprise / RE" ("Корпоративные системы") [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iemag.ru>.
47. Издание о высоких технологиях – Cnews [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.cnews.ru>.
48. Материалы исследования Всемирного банка / The World Bank "Индекс экономики знаний / The Knowledge Economy Index" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : worldbank.org/ru.
49. Интернет-университет информационных технологий [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.intuit.ru>.
50. Информатика – ГОСНИИ ИТ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.informika.ru>.
51. Информационная экономика (сетевая экономика): влияние информационных технологий и Интернет на бизнес и общество [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.infeconomy.ru>.
52. Информационные технологии в управлении [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.it-management.ru>.
53. Информационный портал CRM [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.crm.com.ua.
54. Институт искусственного интеллекта [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iai.gov.ua>.
55. IT-портал [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.citforum.ru>.
56. Компьютерная библиотека [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://computerlibrary.info>.

57. Корпоративное управление [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.corporation.com.ua>.
58. Корпоративный менеджмент [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.cfin.ru>.
59. Корпорация "Галактика". Информационные технологии управления [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.galaktika.ru>.
60. Открытые системы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.osp.ru>.
61. Планета КИС [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.russianenterprisesolutions.com>.
62. Попов Э. В. Управление знаниями [Электронный ресурс] / Э. В. Попов, И. Б. Фоминых, Н. П. Харин. – Режим доступа : <http://w3.rfbr.ru/pics/20742ref/uprznan.pdf>.
63. Портал "Компьютерра онлайн" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.computerra.ru>.
64. Практикум: Программное средство структурного моделирования процессов RAMUS [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.intuit.ru/studies/courses/2195/55/lecture/15043?page=2#keyword22>
65. Профессионал управления проектами [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pmprofy.ru>.
66. Райффайзенбанк: Мы движемся небольшими шагами, минимизируя риски [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iemag.ru/interview/detail.php?ID=16982>.
67. Российская ассоциация управления проектами СОВНЕТ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.sovnet.ru>.
68. Русфинанс: Сервисы и проекты: две стороны одной медали [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iemag.ru/interview/detail.php?ID=16941>.
69. СИБУР – Русские шины: Мы хотим варить "вкусные" ИТ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iemag.ru/interview/detail.php?ID=18036>.
70. Система бизнес-моделирования Business Studio [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.businessstudio.ru>.
71. Управление проектами в России [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.projectmanagement.ru>.
72. Управление проектами [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pmprofy.ru>.

73. Центр выбора технологий и поставщиков TADVISER [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.tadviser.ru>.

74. Panorama Consulting Group 2010 ERP Vendor Analysis [Electronic resource]. – Access mode : <http://panorama-consulting.com/resource-center/2010-erp-vendor-analysis>.

75. Zdnet – Technology News, Analysis, Comments and Product Reviews for IT Professionals [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.zdnet.com>.

12.4. Методичне забезпечення

76. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні технології в економіці" для студентів напряму підготовки 6.050101 "Комп'ютерні науки" спеціалізації "Інформаційні управляючі системи та технології" всіх форм навчання / укл. О. М. Беседовський, Г. О. Плеханова, А. А. Гаврилова та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 148 с.

77. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в обліку" для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" денної форми навчання / укл. А. А. Гаврилова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2014. – 144 с.

78. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті" для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" денної форми навчання / укл. А. А. Гаврилова, Г. О. Плеханова, Д. В. Великородна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 84 с.

79. Інформаційні системи та технології на підприємстві : конспект лекцій / І. О. Ушакова, Г. О. Плеханова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 128 с.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології в обліку" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Інформаційні системи та їхня роль в управлінні економікою					
Визначати основні вимоги до сучасних інформаційних систем в залежності від сфери економіки	Сутність понять ін-формаційної системи та технології, основні вимоги до них	Знання етапів розвитку та структури інформаційної системи та технології обліку	Аналізувати тенденції розвитку та використання інформаційних технологій та інформаційних систем в управлінні економікою України	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації ІС обліку	Відповідальність за точну ідентифікацію ключових проблем структуризації ІС підприємства; використання необхідних ІТ-рішень
Тема 2. Інформаційний ресурс підприємства як економічна категорія					
Визначати основні напрями розвитку інформатизації організацій та установ України	Сутність понять ін-форматизація та похідних від нього. Напрями розвитку ін-форматизації суспільства	Знання відмінностей інформаційної економіки від традиційної економіки	Визначати характерні риси інформаційно-комунікаційних технологій	Презентувати результати визначення найбільш ефективного інформаційного ресурсу підприємства	Відповідальність за правильність та своєчасність вибору стратегії розвитку інформатизації сфер економіки

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Процесний підхід до розробки АІС					
Здійснювати моделювання облікових бізнес-процесів	Характеристика різних підходів до вирішення задач обліку	Знання критеріїв оцінки бізнес-процесів при виборі облікових задач	Аналізувати переваги та недоліки процесно-орієнтованого та функціонально-орієнтованого підходів до управління організаціями	Презентувати результати побудови моделей бізнес-процесів управління організаціями та установами	Самостійно моделювати бізнес-процеси та відповідати за коректність і адекватність розроблених моделей
Тема 4. Класифікація автоматизованих інформаційних систем					
Здійснювати обрання інформаційної системи для рішення різного класу задач	Характеристика класів інформаційних систем	Знання переваг та недоліків різних класів інформаційних систем	Розв'язувати завдання обліку, підбору та навчання кадрів та планування виробництва в середовищі "1С: Підприємство 8"	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо вибору ефективного ІТ-рішення для автоматизації завдань обліку	Приймати ефективні управлінські рішення щодо організації та розроблення ІС обліку організації та відповідати за надійність і точність результатів

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми практичних занять.....	12
5.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	13
6. Теми лабораторних занять.....	16
7. Самостійна робота.....	18
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	22
8. Індивідуально-консультативна робота.....	25
9. Методи навчання.....	26
10. Методи контролю.....	29
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	39
12. Рекомендована література.....	47
12.1. Основна.....	47
12.2. Додаткова.....	47
12.3. Інформаційні ресурси.....	49
12.4. Методичне забезпечення.....	52
Додатки.....	53

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
І ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ"**

**для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
усіх форм навчання**

Укладач **Гаврилова Алла Андріївна**

Відповідальний за випуск **Пономаренко В. С.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 241 ЕВ. Обсяг 56 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*